

NIEUWS VAN DE HISTORISCHE KRING

DOOR: FLEUR TER KUILE - VAN HEEK

STICHTING
HISTORISCHE KRING
Boekelo Usselo Tweekelo

Het initiatief van een van onze vrijwilligers, Herman van der Horst, om het jaarlijkse uitje voor onze medewerkers (van de Historische Kring, red.) te organiseren, werd door het bestuur dankbaar aanvaard. Herman besloot ons kennis te laten maken met stukjes historisch verleden van zeer plaatselijke aard.

In een kleine bus reden we eerst naar de begraafplaats in Usselo. Het oudste gedeelte daarvan dateert van 1879. Het nieuwe gedeelte, waarvoor de grond geschonken werd door Albertus en Jan Bos van 't Joosink erf, bevindt zich achter een poort, verworven bij een afgebroken fabriek in de buurt van Arnhem. Het nieuwe gedeelte is in 1936 in gebruik genomen en recent uitgebreid.

Vandaar reden wij naar de Buurserstraat in Enschede. Langs de straat liep vroeger het Zuiderspoor, het "Schaddenspoor", een spoorlijn opgericht door de Enschedese fabrikanten in 1898 naar Alstätte/Ahaus. Via deze kortere route dan die over Winterswijk-Boekelo-Enschede-Hengelo, kregen de fabrikanten de kolen goedkoper voor hun industrie. Tot 1991 werd de baan geëxploiteerd door de Ahaus/

Alstätter Eisenbahn. Op het tracé van de spoorlijn is een wal opgeworpen en daar waar fietsdoorgangen zijn, worden door Sonna Krom, in samenwerking met de Historische Sociëteit Enschede Lonneker, wandschilderingen aangebracht, die een beeld geven van de oude situatie. Sonna Krom was aanwezig en vertelde over haar werk. Een paar honderd meter verder schildert ze het Enschedese industriële verleden, mede afhankelijk van de kolentransporten. Aan de kant van het fietspad geeft een duidelijke tekst de geschiedenis van de spoorlijn weer.

Daarna reden we binnendoor naar de Helmer, waar we de theekoepel op het landgoed bezochten. Elsberth Dirkzwager - Menko vertelde ons over de geschiedenis van het buitengoed. Het erf de Helmer wordt voor het eerst genoemd in 1305. De eerste bewoner heette Johan Helmer. Door de eeuwen heen veranderde het landgoed van eigenaren; de familie Menko heeft vanaf de 20ste eeuw de zorg voor de 3 boerderijen, de theekoepel van 1860, recent gerestaureerd, en de oude

put op zich genomen. Alle zijn als Rijksmonumenten aangemerkt. We wandelden en bewonderden tuin en bos en we realiseren ons hoe waardevol het behoud van dit oude erf is. Gedeeltelijk is het landgoed opengesteld en voor menig inwoner van Enschede een geliefd wandel ommetje.

We reden een stukje terug naar Boekelo over de Haaksbergerstraat, namen de busbaan en kwamen terecht bij erve Tyberend, de boerderij van de familie Herman Tabor, aan de Rosinkweg 40. We werden ontvangen met koffie en cake en Herman vertelde ons over het erf. Althans wat hij ervan weet: in 1748 reeds vermeld, de boerderij als "lös hoes" gebouwd maar door Herman verbouwd. Het huis staat op een fundament van Bentheimer zandsteen, de voorgevel onaangetast, met de oorspronkelijke raamindeling en de kleine ruitjes. De gevelsteen met inscriptie: 'De mistgunst der mens kan mij niet dieren als ik hebbe den zegen des heeren, G.J. Rosink, A. Lamsink, J.

Rosink anno 1838'. Opvallend is ook de verschoten blauwe verfkleur op dorpels en vensterbanken tegen vliegen en ongedierte. Het boerderijtje is een Rijksmonument.

Tot slot namen we een kijkje in de groene loods van de MBS, aan het einde van de spoorlijn in Boekelo. Albert Platvoet heeft zijn modelspoorbaan, het Zuiderspoor Enschede, verplaatst naar de ruime loods van de MBS. Een fijne aanwinst voor de MBS maar ook voor Boekelo. Wanneer de trein rijdt is de loods open en toegankelijk vanaf het perron.

Tot besluit aten we samen een hapje bij Eetcafé De Buren. We hadden een meer dan interessante middag met verrassende historische wetenswaardigheden, voor sommigen geheel onbekend. Hartelijk dank voor de organisatie van dit "rondje" door ons "noaberschap". ♦